

Toelichting waarneemregeling AMS

In dit document wordt een toelichting gegeven op de waarneemregeling uit de Arbeidsvoorwaardenregeling Medisch Specialisten (AMS), artikel 3.3.4.

Het doel van de waarneemregeling is om bij (langdurige) afwezigheid van een medisch specialist extra werkdruk bij collega's te voorkomen. Om dat te bereiken, is afgesproken dat de organisatorische eenheid en het bestuur snel in gesprek gaan als een medisch specialist frequent of langer dan een maand afwezig is (of dat heeft gepland te zijn), zodat het bestuur maatregelen kan treffen.

Afwezigheid

□ Voorziene afwezigheid korter dan een maand

Bij een voorziene afwezigheid van korter dan een maand zijn de medisch specialisten zelf verantwoordelijk voor onderlinge waarneming. Als een medisch specialist bijvoorbeeld drie weken vakantie opneemt, is het de verantwoordelijkheid van diens collega's om onderling waar te nemen.

□ Voorziene afwezigheid langer dan een maand

Bij een voorziene afwezigheid van langer dan een maand treden het bestuur en de organisatorische eenheid met elkaar in overleg om te kijken welke maatregelen worden genomen door het bestuur. Dit gesprek vindt zo snel mogelijk plaats na het bekend worden van de afwezigheid.

Advies: gebruik het jaarlijkse 'Goede Gesprek', zoals beschreven in hoofdstuk 5, om in een vroeg stadium inzicht te krijgen in voorziene afwezigheid.

□ Onvoorziene afwezigheid

Soms is afwezigheid niet voorzien, zoals bij ziekte of persoonlijke omstandigheden. Ook hier geldt dat medisch specialisten de eerste maand zelf verantwoordelijk zijn voor onderlinge waarneming. Zodra duidelijk is dat de afwezigheid langer dan een maand zal duren, treden het bestuur en de organisatorische eenheid in overleg om te kijken welke maatregelen het bestuur kan nemen om te voorkomen dat de werkdruk bij de collega's te veel oploopt. De maatregelen gaan daarbij na de eerste maand van afwezigheid in.

Wanneer de maatregelen niet direct na de eerste maand afwezigheid kunnen ingaan, kunnen er afspraken worden gemaakt over tijdelijke waarneming door de andere medisch specialisten. Als de medisch specialisten tijdelijk waarnemen, ontvangen ze daarvoor de waarneemvergoeding.

Versneld overleg tussen bestuur en organisatorisch eenheid

Soms is er geen duidelijke startdatum van afwezigheid of vraagt de situatie om sneller overleg. In onderstaande situaties geldt daarom dat bestuur en organisatorische eenheid zo snel mogelijk met elkaar in overleg gaan om gezamenlijk tot maatregelen te komen. In deze gevallen treft het bestuur binnen drie weken na het overleg maatregelen:

- 1) Bij frequent ziekteverzuim. Er is sprake van frequent ziekteverzuim als een medisch specialist regelmatig zijn eigen werkzaamheden niet kan verrichten als gevolg van ziekte en/of arbeidsongeschiktheid en dit leidt tot extra werk of werkdruk binnen de organisatorische eenheid.
- 2) Bij twee of meer afwezige medisch specialisten binnen de organisatorische eenheid. Deze formulering heeft geen betrekking op gelijktijdig gepland verlof korter dan één maand, waarvoor onderlinge afstemming tussen specialisten wordt verwacht. Zij ziet toe op situaties waarin als gevolg van onvoorziene omstandigheden, eventueel in combinatie met een geplande afwezigheid van een specialist van langer dan één maand, twee of meer specialisten gelijktijdig afwezig zijn.
- 3) Een organisatorische eenheid van beperkte omvang, waarbij onvoorziene afwezigheid van één specialist een significante impact heeft op de werkdruk van de overgebleven leden van de organisatorische eenheid.

Maatregelen en afspraken

In de AMS worden enkele mogelijke (combinaties van) maatregelen beschreven:

- het tijdelijk verminderen van de productie en/of overige werkzaamheden;
- het tijdelijk uitbreiden van de formatie met een (of meer) waarnemer(s);
- het tijdelijk uitbesteden van de productie;
- het tijdelijk overnemen van de werkzaamheden door en met instemming van de individuele leden van de organisatorische eenheid tegen een waarneemvergoeding ter hoogte van het aantal (waargenomen) uren maal 105% van het uursalaris van de waarnemend medisch specialist.

Let op: de AMS-partijen zien het overnemen van de werkzaamheden door collega's als laatst mogelijke maatregel; ze geven een andere maatregel dus de voorkeur. Hiermee wordt het werk bij de rest van de collega's weggehouden en neemt de werkdruk niet toe.

Pas als andere maatregelen niet haalbaar bleken of als er geen maatregelen zijn getroffen, kan worden afgesproken dat collega's tijdelijk werkzaamheden overnemen tegen de waarneemvergoeding.

Maken van afspraken over de waarneemvergoeding

Als medisch specialisten de werkzaamheden van een collega tijdelijk overnemen, wordt voorafgaand aan de waarneming afgesproken welke werkzaamheden (in fte) van de afwezige medisch specialist worden waargenomen. Deze afspraken worden schriftelijk bevestigd om misverstanden te voorkomen.

Bij tijdelijke overname van de werkzaamheden geldt een waarneemvergoeding. Deze wordt berekend over het aantal uren behorend bij de werkzaamheden (fte) die worden waargenomen. Als taken van de waar te nemen medisch specialist niet worden overgenomen, kunnen deze van de waar te nemen fte worden afgetrokken.

Let op: als je afspreekt dat de waarnemend specialisten geen extra uren werken doordat zij taken van hun eigen werkpakket tijdelijk niet doen en ook niet later inhalen, kunnen zij geen beroep doen op de waarneemvergoeding.

Ter verduidelijking staan hieronder twee fictieve voorbeelden.

Voorbeeld 1

Een medisch specialist werkt 1 fte binnen een vakgroep van 10 fte. Deze medisch specialist is gedurende een half jaar afwezig. Het bestuur heeft in overleg met de organisatorische eenheid besloten dat collega's onderling waarnemen, omdat de andere oplossingen niet haalbaar bleken. De collega's ontvangen hiervoor een waarneemvergoeding. Deze wordt als volgt berekend.

De afwezige specialist had de volgende taken:

- 0,7 fte patiëntgebonden taken
- 0,2 fte opleidingstaken
- 0,1 fte managementtaken

Er is afgesproken dat de patiëntgebonden taken worden overgenomen om de productie op peil te houden. Ook de opleidingstaken worden overgenomen. De managementtaken worden tijdelijk niet overgenomen. De overige medisch specialisten, elk 1 fte, nemen de overige 0,9 fte over en verdelen deze onderling, waardoor elke specialist tijdelijk 0,1 fte

waarneemt en deze extra uren tegen een uursalaris van 105% uitbetaald krijgt. De afspraken zijn via de mail aan elkaar bevestigd.

Voorbeeld 2

In aanvulling op bovenstaand voorbeeld: één van de negen waarnemend specialisten doet zijn eigen managementtaken tijdelijk niet en kan dus waarnemen zonder daardoor meer te werken dan volgens zijn contracturen. Deze specialist ontvangt geen waarneemvergoeding. De andere acht specialisten ontvangen wel een waarneemvergoeding van 105% van het uursalaris over 0,1 fte.

Berekening waarneemvergoeding bij ontbreken afspraken

Wanneer blijkt dat een medisch specialist voorzien of onvoorzien langer dan een maand afwezig is, hebben de organisatorische eenheid en het bestuur een gezamenlijke verantwoordelijkheid om met elkaar in overleg te treden. Dit overleg is belangrijk om samen tot maatregelen te komen en de werkdruk niet te laten oplopen.

Als het overleg tussen de organisatorische eenheid en het bestuur niet binnen twee weken leidt tot het treffen van maatregelen door het bestuur maar er wel wordt waargenomen, dan is er een recht op de waarneemvergoeding. Deze vergoeding geldt voor de specialisten die taken hebben waargenomen en wordt toegekend vanaf één maand na de start van de waarneming. Als uitgangspunt voor de omvang van de waarneemvergoeding geldt het aantal fte van de afwezige medisch specialist. Deze waarneemvergoeding is verschuldigd tot het moment dat het bestuur andere maatregelen heeft getroffen of de afwezige specialist diens werkzaamheden weer oppakt.

Maken van afspraken over diensten

Bestuur en organisatorische eenheid maken expliciete afspraken over het waarnemen van de diensten van de afwezige specialist(en). Dit kan door de diensten waar te laten nemen door de tijdelijk aangestelde waarnemer – indien van toepassing – of door afspraken te maken met andere leden van de organisatorische eenheid over waarneming. Ook hierbij geldt dat het uitgangspunt is om een oplopende werk- en dienstendruk bij individuele specialisten zo veel als mogelijk te voorkomen door bijvoorbeeld de diensten te verdelen. Overweeg daarbij de mogelijkheid om andere werkzaamheden niet te doen om de diensten te kunnen waarnemen. Hierbij horen afspraken over de toeslag, de lengte van de werkweek i.r.t. de overeengekomen arbeidsduur (conform artikel 2.1 lid 2) en/of hersteltijd.

Inconveniëntentoeslag

Indien de diensten worden waargenomen door specialisten wordt de hoogte van de toeslag indien van toepassing aangepast conform artikel 3.3.2 lid 7.

Vervolg voorbeeld 1

Het bestuur heeft in overleg met de organisatorische eenheid besloten dat collega's ook de diensten van de medisch specialist gedurende diens afwezigheid waarnemen. De inconveniëntentoeslag wordt herberekend op basis van de nieuwe frequentie en de intensiteit van avond-, nacht- en weekenddiensten voor de betreffende specialist. Daarbij wordt uitgegaan van de intensiteit die bepaald is in de laatste referentieperiode en geldig was voor de afwezige specialist.

Roostertoeslag

Bij waarneming van collega's die werkzaam zijn in een 24-uursrooster en daarvoor een roostertoeslag ontvangen worden de uren die extra gewerkt worden door waarneming van diensten in een 24-uursrooster gecompenseerd in de vorm van een waarneemvergoeding van 105% van het uurloon. Indien door waarneming de werkweek daarnaast langer dan gemiddeld 45 uur wordt, geldt een aangepaste toeslag conform artikel 3.3.3. Indien er sprake is van bereikbaarheids- of aanwezigheidsdiensten naast het 24-uursrooster, worden aanvullende afspraken gemaakt.

Deze tekst is bedoeld als uitleg. De AMS (artikel 3.3.4 Waarneming) blijft leidend.

Herziene versie i.v.m. AMS 2025 e.v.

Opgesteld door LAD/Federatie Medisch Specialisten en NVZ, maart 2026